

Indiener: B.R. Winters - Samen Voor Berkelland

Datum indiening vraag: 16.09.2025

Datum verzending antwoord: Klik of tik om tekst in te voeren.

Onderwerp: 2^e bedrijfswoning (SAAB)

Het buitengebied van onze gemeente is zeer belangrijk.

Daarom worden meerdere aspecten uitgelicht. Het buitengebied is essentieel voor de landbouw, die onder andere bijdraagt aan de economie van onze gemeente. Als plattelandsgemeente is het agrarisch gebruik van gronden van oudsher de voornaamste economische drager geweest. De melkveehouderij is binnen de agrarische sector de grootste bedrijfstak, gevolgd door de varkenshouderij. Veel bedrijvigheid/industrie is verwant aan de agrarische sector (o.m. Friesland Campina DOMO in Borculo). In 2020 waren er 663 agrarische bedrijven waarvan 261 melkveebedrijven, 63 gespecialiseerde varkensbedrijven en 339 akkerbouw en ander agrarische gerelateerde bedrijven. Het grootste deel van het buitengebied heeft een agrarische bestemming, al dan niet met landschapswaarden. Overigens zijn er niet alleen agrarische bedrijven in het buitengebied aanwezig. Er zijn ook agrarisch-technische hulpbedrijven, agrarisch verwante bedrijven, paardenhouderijen, aan het buitengebied gebonden bedrijven en niet-agrarische bedrijven. Ook is er een aantal zorgboerderijen. Verder komen er in het buitengebied burgerwoningen voor. De openheid van het buitengebied en de diversiteit van het landschap (wordt later toegelicht bij landschap) maken het tot een uniek gebied in Nederland. Op dit moment wordt het voor menig agrarisch bedrijf in Berkelland bemoeilijkt om een tweede bedrijfswoning te bouwen. Om overnames, verdeling van de arbeidsintensiteit en de voedselzekerheid voor Berkelland te waarborgen kunnen wij hiervoor zorgdragen door het vergemakkelijken van vergunningsprocedures met betrekking tot een 2^e bedrijfswoning. Zodoende kunnen wij met voortschrijdend inzicht toekomstige overnames van agrarische bedrijven vergemakkelijken.

Vraag: Welke vergunningsprocedures en regelgevingen kan het college van B & W aanpassen om een 2e bedrijfswoning te vergemakkelijken en is het college bereid om dit te doen met de medewerking van de raad?

Antwoord:

Vraag: Om doorstroming in overname en expansie binnen de agrarische bedrijven te bevorderen welke vergunningsprocedures, regelgevingen en eventuele wetten kunnen worden toegepast/veranderd op gemeentelijk niveau?

Antwoord:

Vraag: In welk tijdsbestek kunnen bovenstaande gerealiseerd worden?

Antwoord:

Beleidskader Land-en tuinbouw provincie Gelderland

Ons landschap bepaalt voor een groot deel onze identiteit. Het groene coulisselandschap is van grote waarde en we willen dit dan ook beschermen en versterken. Bodem, water en bomen zijn belangrijke dragers van het landschap die niet mogen worden aangetast. Ook de beekdalen zijn typerende landschappelijke elementen. Hier zien we ruimte voor passende ontwikkelingen. Dit kan bijvoorbeeld door kleinschalige (verblijfs-)recreatie toe te staan waarmee tegelijkertijd de biodiversiteit wordt verbeterd. De landbouw is in onze gemeente een belangrijke drager van de economie. We willen deze sector vitaal houden, in combinatie met het behoud en versterken van ons landschap. We doen dit in samenhang met de landelijke Landbouwvisie en het programma Landelijk gebied. Er is daarin ook ruimte voor kringloop/circulaire landbouw, natuur inclusieve landbouw en innovaties.

Vraag: Als we de landbouwsector vitaal willen houden zoals het beleidskader land- en tuinbouw van de provincie Gelderland ook voorschrijft, wat kunnen wij samen met het college ondernemen om dit ook voor de volgende generaties op een positieve manier te bewerkstelligen?

Antwoord:

Er is geen wet die de provincie opdraagt beleid voor de land- en tuinbouw te voeren.

Land- en tuinbouw zijn echter belangrijk voor de voedselvoorziening, de kwaliteit van de leefomgeving en de economie. Daarom is het belangrijk te werken aan het realiseren van de visie én daaraan kaders stellen. De Omgevingswet stelt ons in staat met voorliggend beleidskader doelen vast te stellen en daarmee richting te geven. Met een nog op te stellen Programma worden daar maatregelen en instrumenten aan toegevoegd, zoals subsidies. Vervolgens kunnen regels in de Omgevingsverordening worden opgenomen, die de ontwikkeling van de land- en tuinbouw verder inkaderen. Ook aanpalende beleidsvelden (zoals natuur, water, leefomgeving, klimaat, etc.) hebben wettelijke doelen en opgaven, die de ontwikkeling van de land- en tuinbouw inkaderen, richten of faciliteren. Zie de betreffende beleidskaders.

Beleidskeuze 1d: Generatiewisseling Om voldoende boeren en tuinders te behouden jonge boeren steunen.

De gemiddelde leeftijd van de bedrijfshoofden in Gelderland is 57 jaar. Van de 50+ers heeft 27% een opvolger. Dit laat een aanstaande generatiewisseling in Gelderland zien. Veel bedrijfshoofden zullen gaan stoppen. Daarom is meer aandacht voor jonge boeren wenselijk, en meer steun zodat zij een agrarisch bedrijf kunnen overnemen en ons voedsel produceren in de toekomst. Deze keuze moet in het Programma verder worden uitgewerkt met maatregelen en instrumenten, zoals bijvoorbeeld subsidieregelingen.

Vraag: Is het college genegen om het bestaande beleid aan te passen om de ondernemende boeren tegemoet te komen?

Antwoord:

Vraag: Welke subsidieregelingen stelt de gemeente beschikbaar of gaat de gemeente beschikbaar stellen met samenwerking van de provincie om toekomstige jonge boeren een toekomst te geven zowel voor innovatie als behuizing? Graag zo uitgebreid mogelijk toelichten.

Antwoord:

Vragen m.b.t. het beleid voor een 2^e bedrijfswoning bij een agrarisch bedrijf.

1. In het bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Berkelland 2020, nu omgevingsplan zijn artikelen opgenomen m.b.t. de kaders voor een 2^e bedrijfswoning in de artikelen: 3.4.12, 4.4.11 en 5.4.12, de tekst in de artikelen luidt als volgt:

Afwijken ten behoeve van een tweede bedrijfswoning

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in 3.2.3 onder a voor het realiseren van een tweede bedrijfswoning, met daarin ten hoogste één verblijfsobject met een woonfunctie, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- a. *Afwijking is alleen toegestaan indien de tweede bedrijfswoning voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering noodzakelijk is, waarbij in ieder geval sprake moet zijn van een omvang van het bedrijf die duurzaam werk en inkomen biedt aan twee volwaardige arbeidskrachten en waar permanent toezicht vereist is.*
- b. *Afwijking is niet toegestaan als op het bouwvlak een plattelandswoning aanwezig is.*
- c. *Alvorens de afwijking toe te passen vraagt het bevoegd gezag hierover schriftelijk en gemotiveerd advies van een onafhankelijke instantie die deskundig is op het agrarisch gebied.*
- d. *De onderlinge afstand tussen de tweede bedrijfswoning en de reeds bestaande bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 25 m, tenzij de afstand tussen de tweede bedrijfswoning en de reeds bestaande bedrijfsgebouwen niet meer bedraagt dan 10 m.*
- e. *De tweede bedrijfswoning leidt niet tot onevenredige aantasting van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van de nabijgelegen percelen.*
- f. *Voor het bouwen van een tweede bedrijfsbebouwing is het bepaalde in artikel 3.2.3 en 3.2.4 van overeenkomstige toepassing.*

Vraag: Wat wordt onder een Volwaardige Arbeidskracht verstaan? Kunt u dit onderbouwen uit onafhankelijke bron en deze bron benoemen?

Antwoord:

Vraag: Is het bij het College bekend dat de term Volwaardige Arbeidskracht niet meer bestaat?

Antwoord:

Vraag: Wat betekent dit (de voorgaande vraag) volgens het College voor de bepaling in de bovengenoemde artikelen?

Antwoord:

Vraag: Aan welke criteria moet een onafhankelijke instantie, die deskundig is op het agrarisch gebied, voldoen?

Antwoord:

Vraag: Op welke wijze heeft het College onderzocht of de onafhankelijke instantie aan de bovengenoemde criteria voldoet?

Antwoord:

Vraag: Waarom heeft de Gemeente Berkelland S/A/A/B in de toelichting van het Bestemmingsplan als *onafhankelijke adviseur die deskundig is op het agrarisch gebied* opgenomen? Graag onderbouwen.

Antwoord:

Vraag: Is dit niet in strijd met het Fair Play beginsel (art. 2.4 Awb)? Graag onderbouwen.

Antwoord:

2. S/A/A/B beoordeelt het gestelde in de artikelen 3.4.12, 4.4.11 en 5.4.12 van het Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Berkelland 2020 op basis van 2x volwaardigheid, waarbij zij 180 – 200 melkkoeien als basis neemt. Zij heeft dit m.b.t. het Arrest ARN 21/2468 d.d. 19 September 2022 geadviseerd, daarbij gekoppeld aan 2x volwaardigheid.

Vraag: Welke onafhankelijke bron(nen) ligt/liggen ten grondslag aan de genoemde 180 – 200 melkkoeien?

Antwoord:

Vraag: Op welke wijze is een koppeling gemaakt tussen 180-200 melkkoeien en 2x volwaardigheid? Graag onderbouwen.

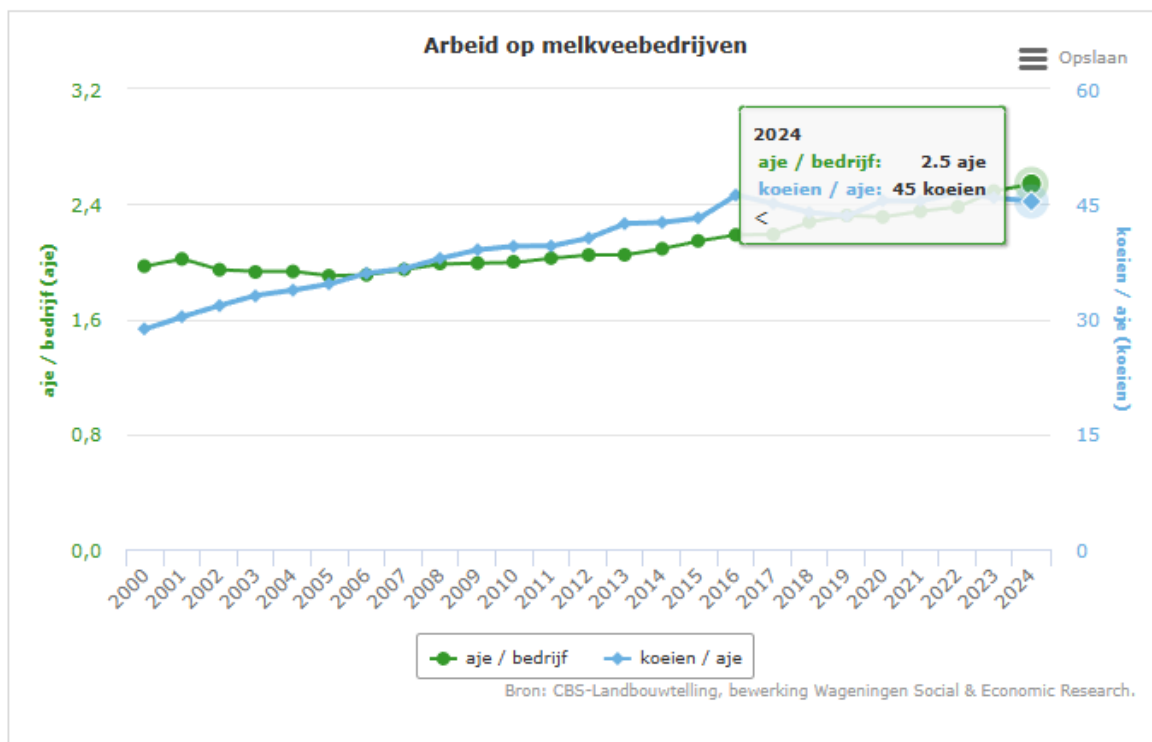
Antwoord:

Vraag: Is door het Arrest een substantiële afwijking tot het gestelde in de bovengenoemde artikelen in het Bestemmingsplan ontstaan?

Indien nee, waarom niet, graag onderbouwen.

Antwoord:

Vraag: Is de onderstaande grafiek van Wageningen Economic Research m.b.t. de aantal koeien per Arbeidsjaareenheid correct?

Als de grafiek niet correct is, dan graag naar kennis onderbouwen?

Antwoord:

Vraag: Wat zegt deze grafiek over de betaling van 2 Volwaardige arbeidskrachten?

Antwoord:

- In de toelichting bij het Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Berkelland wordt melding gemaakt van de Nationale Grootte Eenheid (NGE), Standaard Opbrengst (SO) en Standaard Verdien Capaciteit (SVC).

Vraag: Is de onderstaande berekening van de Nationale Grootte Eenheden correct? Kunt u dit onderbouwen, indien de grafiek niet correct is?

Bedrijfsomvang en -type volgens de NSO-typering

U heeft gebruik gemaakt van de SO-rekenmodule van Wageningen Social & Economic Research. Hieronder zijn de resultaten daarvan weergegeven.

Datum: 10-09-2025
Producten en normen uit de landbouwtelling van: 2024

De ingevoerde gegevens leiden tot de volgende informatie:

Bedrijfstype volgens NSO-typering		
Hoofdtype	4 - Graasdierbedrijven	
Subtype	4500 - Melkveebedrijven	
Omschrijving	Resultaat	Eenheid
Totale oppervlakte cultuurgrond	55,00	ha
Standaardopbrengst (SO)	472.100,00	euro
Standaardverdien capaciteit (SVC)	99.141,00	
Grootteklasse o.b.v. SVC	SVC 60.000-100.000 euro: middelgrote bedrijven.	

Specificatie van het resultaat naar de opgegeven producten

Categorie	Opgegeven			Resultaat	
	Product	RVO-Code	Aantal	Eenheid	Standaardopbrengst (euro)
Voedergewassen					
	Mais, snij-	259		5,00 ha	9.000
	Grasland, blijvend	265		50,00 ha	62.500
Runderen					
	Melkkoepen			100 Stuks	382.000
	Vrouwelijk jongvee (fok/melk) jonger dan 1 jaar			22 Stuks	0
	Vrouwelijk jongvee (fok/melk), 1 - 2 jaar			25 Stuks	15.500
	Vrouwelijk jongvee (fok/melk), 2 jaar en ouder			5 Stuks	3.100

Meer informatie over de kengetallen en achtergronden bij de NSO-typering en de achterliggende kengetallen is opgenomen op de website van Wageningen Social & Economic Research

Antwoord:

Vraag: Wat betekent een SVC van € 99.141,00?

Antwoord:

Vraag: Wat zeggen bovengenoemde NGE en SVC-berekeningen? Kunt u dit onderbouwen?

Antwoord:

Vraag: Gebruikt S/A/A/B de berekeningen in haar adviezen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Vraag: Controleert het College de adviezen op basis van de berekeningen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

4. De wethouder heeft tijdens de Raadsvergadering d.d. 9 September een aantal vragen beantwoord. Zo meldde hij dat een 2^e bedrijfswoning alleen wordt toegestaan als deze nodig is om het bedrijf te laten voortbestaan. Verder meldde hij dat de Gemeente dat niet zelf beoordeelt, maar dat daarvoor S/A/A/B wordt ingeschakeld. De Gemeente volgt in principe gewoon het advies van S/A/A/B. De S/A/A/B geeft zelf aan dat je niet alle gevallen gelijk kunt beoordelen. De Gemeente geeft S/A/A/B een adviesopdracht, dat is samen met het bestemmingsplan het beleid.

Vraag: Wordt het gelijkheidsbeginsel aangetast als gevallen niet op gelijke wijze worden beoordeeld? Zo nee, kunt u dit onderbouwen?

Antwoord:

Vraag: Wat is het toetsingskader binnen de adviesopdracht m.b.t. een 2^e bedrijfswoning?

Antwoord:

Vraag: Is er een format van het toetsingskader binnen de adviesopdracht m.b.t. een 2^e bedrijfswoning. Zo ja, kunnen wij dit ontvangen?

Antwoord:

Vraag: Op welke wijze controleert het College de juistheid van een advies van een externe adviseur? Graag zo uitgebreid mogelijk toelichten.

Antwoord:

Vraag: Is het correct dat een 2^e bedrijfswoning nooit een burgerwoning wordt, tenzij de bestemming wordt gewijzigd in een plattelandswoning (nu voormalige bedrijfswoning binnen de Omgevingswet)?

Antwoord:

5. In het artikel in de Tubantia d.d. 5 September 2025 en de Gelderlander d.d. 9 September 2025 wordt gemeld dat de S/A/A/B gevestigd is op gewone woonadressen in Lent en Groesbeek. Ook wordt gesproken van een belangenverstrengeling tussen S/A/A/B en GS Adviesgroep.

Vraag: Heeft het College de verbindingen tussen S/A/A/B en GS Adviesgroep onderzocht? Zo ja, wat was het resultaat? Zo nee, waarom niet? Graag in beide gevallen zo uitgebreid mogelijk onderbouwen.

Antwoord:

Vraag: Is het zinvol om S/A/A/B uit de toelichting in het Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Berkelland 2020 te schrappen? Zo nee, op welke wijze wordt het Fair Play beginsel geborgd?

Antwoord:

Vraag: Hoort de advisering van de 2^e bedrijfswoning voor een agrarisch bedrijf niet eerder bij een accountant en adviesorganisatie thuis met kennis van de agrarische sector? Indien dat hier niet mee wordt ingestemd, dan graag onderbouwen waarom.

Antwoord: